

1171

2

Totius RHETORICÆ Adumbratio.

*In usum PAULINÆ Scholæ,
LONDINENSIS.*

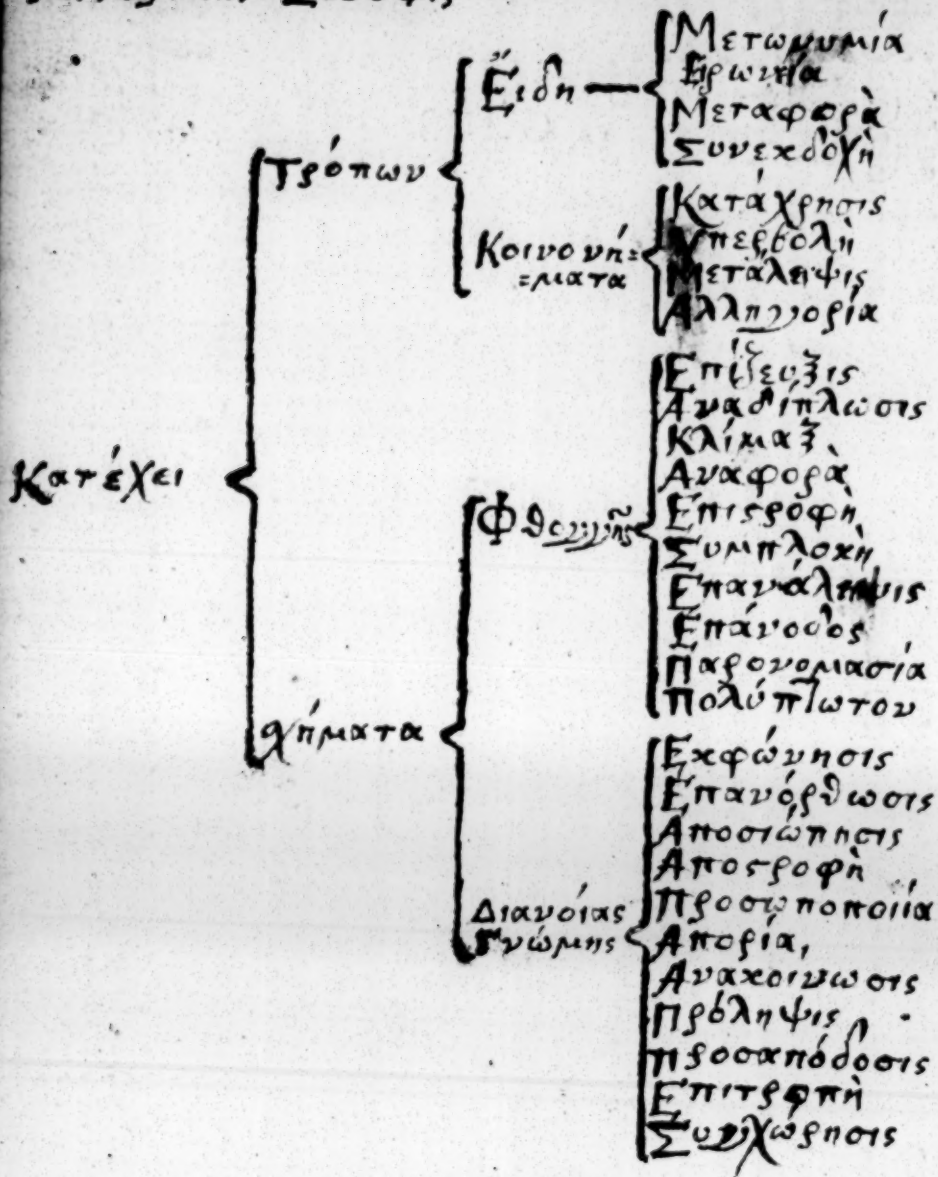

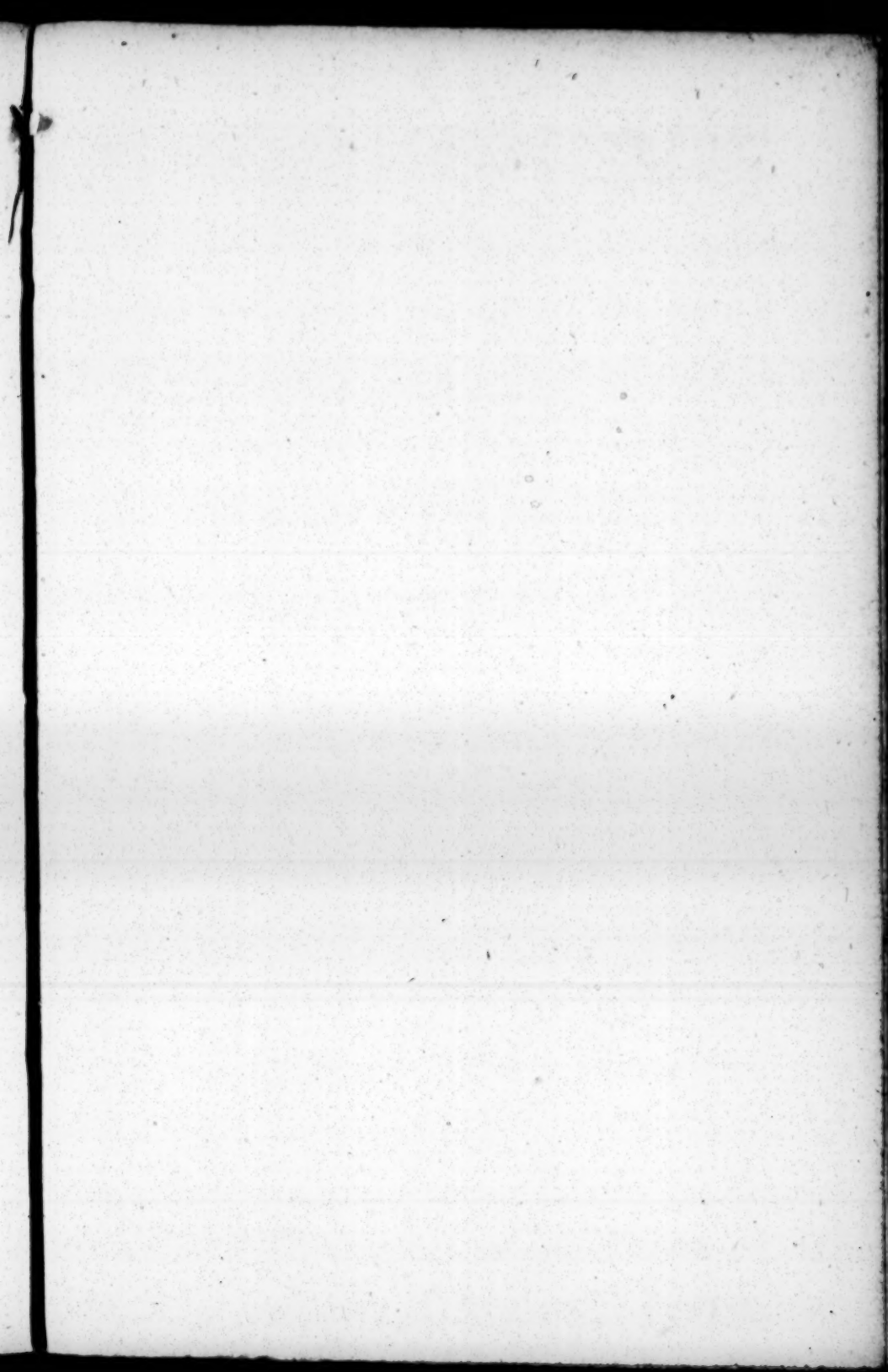
CANTABRIGIÆ:

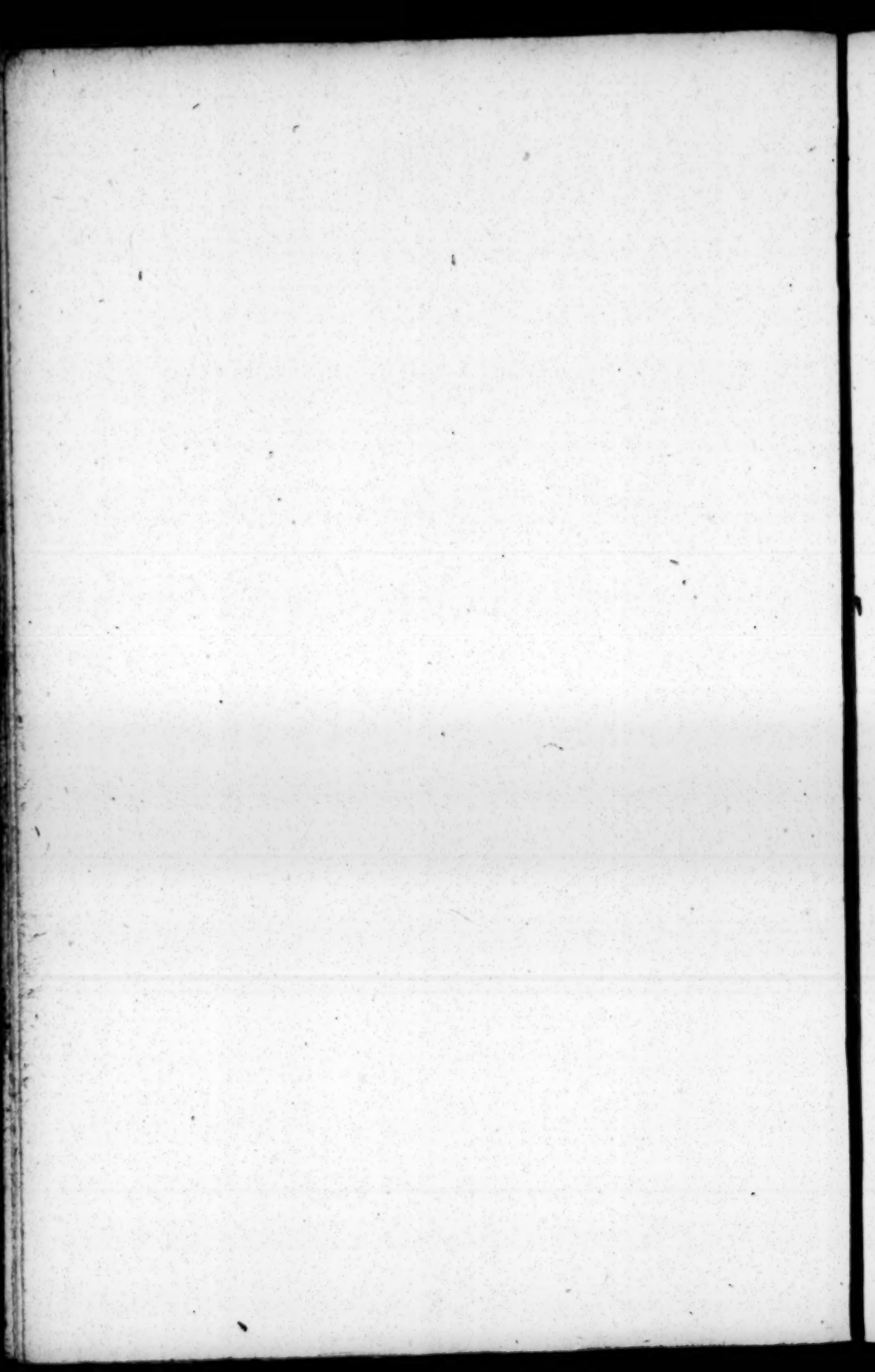
Ex Officina Rogeri Daniel celeberrimæ
Academiæ Typographi. 1644.

Prostant Londini sub signo Angeli in vico
vulgò vocato **L**umbardstreet.

Ρητορικῆς Σύνοψις

Totius R H E T O R I C Æ Adumbratio

Continet	e locutionis	tropos, <i>more;</i> quorum sunt	species, 4	1 Metonymia, <i>transnominatio</i>
				2 Ironia, <i>irrisio, simulatio</i>
		schemata, <i>habitus,</i>	communes affectiones	3 Metaphora, <i>translatio</i>
				4 Synecdoche, <i>comprehensio</i>
	dictionis, & sunt,		1 Catachresis, <i>abusio</i>	
			2 Hyperbole, <i>superlatio</i>	
			3 Metalepsis, <i>transumptio</i>	
			4 Allegoria, <i>inversio</i>	
			1 Epizeuxis, <i>subjunctio</i>	
			2 Anadiplosis, <i>reduplicatio</i>	
			3 Climax, <i>gradus, scala</i>	
			4 Anaphora, <i>relatio</i>	
5 Epistrophe, <i>conversio</i>				
6 Symploce, <i>complexio</i>				
sententiarum & sunt		7 Epanalepsis, <i>resumptio</i>		
		8 Epanodos, <i>regressio</i>		
Pronunciationem.		9 Paronomasia, <i>agnominatio</i>		
		10 Polyptoton, <i>variatio casuum</i>		
		1 Ecphonesis <i>exclamatio</i>		
		2 Epanorthosis, <i>correctio</i>		
		3 Aposiopesis, <i>reticentia</i>		
		4 Apostrophe, <i>aversio</i>		
		5 Prolepopteria, <i>fictio personæ</i>		
		6 Aporia, <i>addubitatio</i>		
		7 Anacoenosis, <i>communicatio</i>		
		8 Prolepsis, <i>occupatio</i>		
		9 Prosaopodosis, <i>replectio</i>		
		10 Epitrophe, <i>permissio</i>		
		11 Synchorexis, <i>concessio</i>		

Rhetorica est Ars ornatè dicendi. Cujus partes sunt
 duæ { expressio in { tropis, sive immutatis dictionibus.
 { pronunciatio. { habitu, vide Tab. 9.

Tropus est Vocis è nativa significatione in aliam immutatio.

Cujus sunt { species quatuor. *Tabula. 1. 2, 3, 4, 5, 6, 7.*
 { affectiones quatuor. *Tab. 8.*

Species sunt { 1. Metonymia, *Tabula. 1, 2, 3, 4.*
 { 2. Ironia, *Tab. 5.*
 { 3. Metaphora, *Tab. 6.*
 { 4. Synecdoche *Tab. 7.*

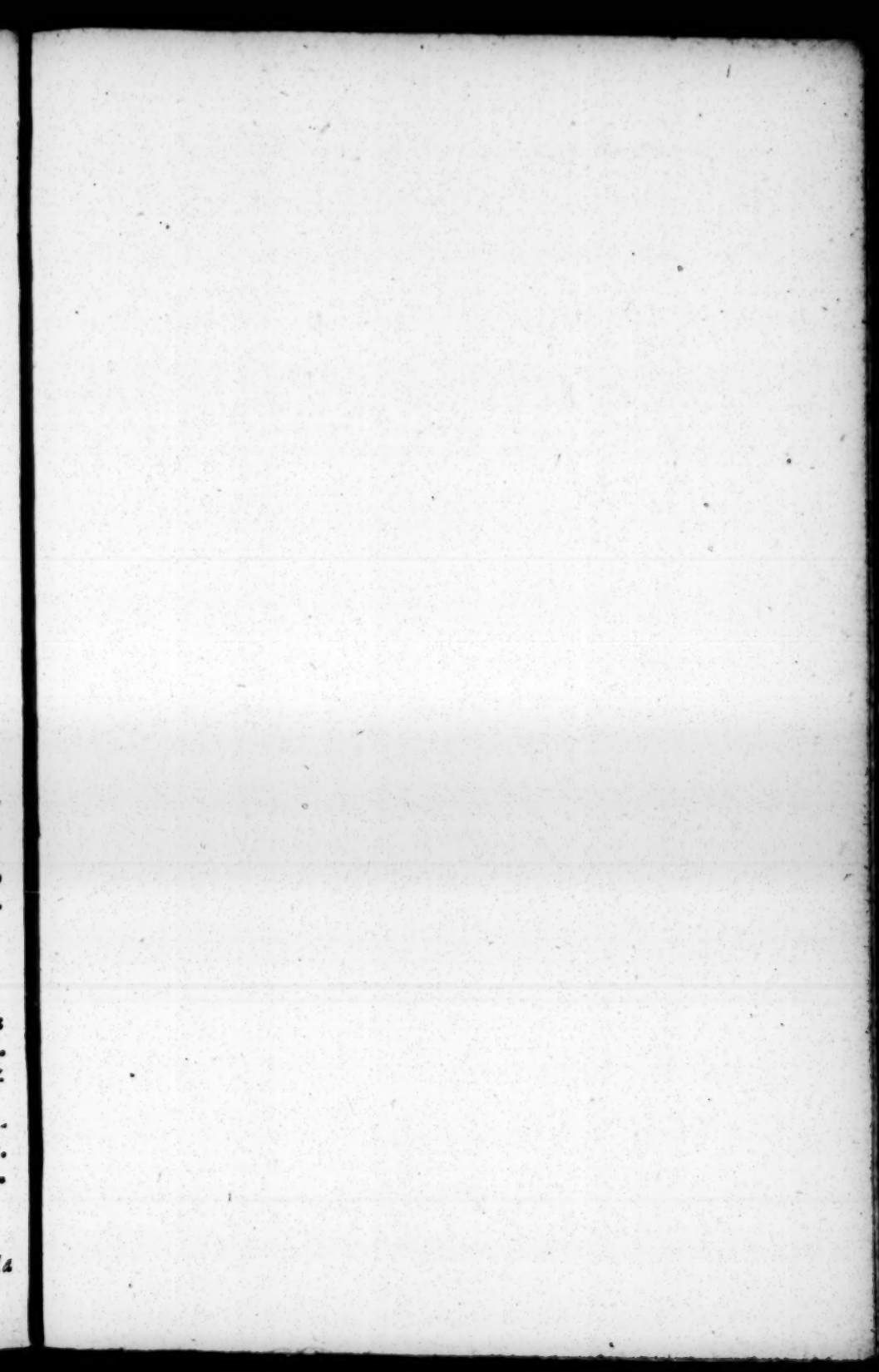
Metonymia est translatio nominis. { 1. Causæ pro effectis, *Tab. 1.*
 { 2. Effecti pro causa, *Tab. 2.*
 { 3. Subjecti pro adjunctis, *Tab. 3.*
 { 4. Adjuncti pro re subjecta, *Tab. 4.*

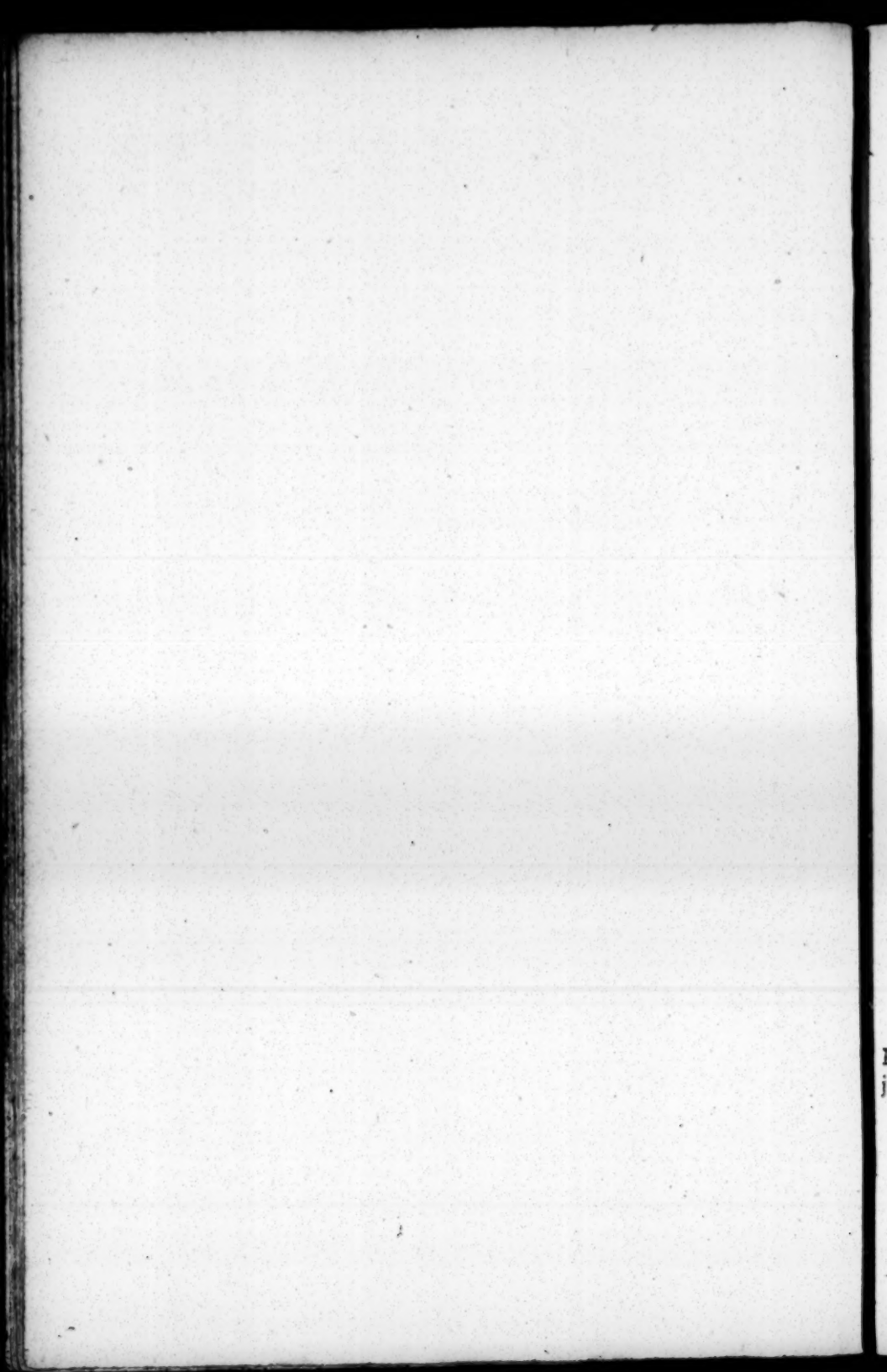
Tab. I.

I Causæ	{	efficientis	{	principalis	{	Inventorum pro inventis: Nomina fictitiorum numinum: <i>Ceres</i> pro frugibus. <i>Bacchus</i> pro vino.
						Autorum: Nomina Scriptorum, ut <i>Cicero</i> , <i>Terentius</i> , &c. pro illorum scriptis.
						Instrumenti pro re effecta: <i>Lingua</i> pro sermone. <i>Manus</i> pro Scriptura. <i>Gladius</i> pro caede. <i>Arma</i> pro bello.
						Materiae, pro re inde parata: <i>Aes</i> , <i>Argentum</i> , <i>aurum</i> , pro nummis æneis, argenteis, aureis. <i>Ferrum</i> pro gladio. <i>Pinus</i> , <i>abies</i> , pro navi.

Tab. II.

II Effecti	{	1. In adjectivis: <i>Mors pallida</i> , <i>frigida</i> , quæ mortuos pallidos, frigidos dat. <i>Ira præceps</i> , reddens præcipientes. <i>Victoria insolens</i> , dans insolentes. Hinc <i>Oratorum</i> & <i>Poëtarum</i> epithera.
		2. Substantivis { Nominibus: <i>Scelus</i> pro scelestus. <i>Criminibus</i> metus omnis abest, id est, poetis. <i>Christus redemptio</i> , id est, redemptor. Verbis: <i>Pallor</i> , pro metuit.

Tab. III.

1. pro inhärente qualitate: Non tibi plus *cordis*, sed minus *oris* inest.
2. continentis pro re contenta: *Calix*, *poculum*, *cantharus*, *cadus*, *patera*, pro vino, potu. *Crumena* pro nummis. *Mantica*, id est, vitia. *Focus*, id est, ignis, &c. pro incolis: *Urbes*, id est, cives. *Carcer*, id est, captivi. *Anglia*, *Italia*, *Gallia*, *Germania*, pro Anglis, Italis, Gallis, Germanis. *Terra*, id est, homines. *Aether*, id est, cœlites.
- 3 loci { pro rebus inibi gestis: *Forum*, *subsellia*, *rostra*, *curia*, pro actionibus forensibus. *Academia*, *Lycaum*, *Schola*, pro doctrina. *Sylvæ* pro venandi studio.
4. possessoris, pro possessis: *Ucalegon* ardet, id est, domus. *Apud me* est, id est, domi meæ. *Oceanus*, *Tethys*, *Doris*, *Nepunus*, *Amphitruæ*, id est, mare. *Lares*, *Pennates*, id est, ædes.
5. imperatoris pro exercitu: Cæsi sunt ab *Annibale*, id est, copiis ejus. *Marinus* repressit, id est, Marii exercitus. *Christus baptizavit*, id est, discipuli.
6. advocati pro clientibus: Restituisse *te* dixisti, nego *me* esse restitutum.
7. temporis pro actionibus: *Oculis* aut *pectore noctem* accipit, id est, somnum. *Solstitium* (id est, æstus) pectori defendite. *Ager* gravidus *pampineo autumnio*.
8. rei pro signo: *Jupiter*, *Apollo*, *Aeneas*, pro imaginibus Jovis, &c. *Amaryllis*, pro carmine de eadem. *Orpheus* & *Sylvæ*, id est, imagines.

Tab. IIII.

1. virtutum pro bonis, vitiorum pro malis, qualitarum pro personis: *Iustitia* pro iusto. Mortalia remittis *arma*, id est, armatos mortales. *Armatum funus*, id est, armati funebres.
2. signum pro re significata: *Scriptum* pro regno. *Fasces* pro imperio. *Toga* pro pace. *Arma* pro bello. *Agnus* pro Christo. *Claves* pro potestate ecclesiastica: *Gladus* pro civili.
3. temporis pro subjectis rebus: Nulla *etas*, id est, homines nullius ætatis. *Aspera sæcula*, id est, homines. *Dies* mali sunt, id est, homines. *Juvenius*, id est, juvenes. *Senectus*, id est, senes.
4. res locata pro loco: Te quævivimus omnibus *libellis*, id est, bibliothecis. *Ludus* pro circo.

III
Subjecti

IIII Ad-
jecti scil.

Tab. V.

Ironia est Tropus è contrario contrarium indicans:

- estque {
 utrata {
 personæ {
 affirmata, ubi ex alia persona significatur alia:
 Tum credo cum Me arbustum videre Miconis
 incidere: id est, per Me intelligit Damocetam.
 negata, ubi quid de una persona ita negatur, ut
 de altera affirmetur: Nec in his quaquam da-
 mnatus & exul: Id vult, Ajacis patrem exu-
 lasse.
 rei {
 affirmata, ubi contrarium latet: Salve bone vir,
 id est, male. Curasti probe, id est, negligenter.
 negata, ubi contrarium dicitur: Non est ebrius,
 id est, est. Non expectant te Manliana castra,
 id est, ardenter optant.
 peculiaris {
 apophasis, quâ contrarium dicimus ei, quod dictum vo-
 lumus: Nil dico. Quid memorem, efferam, repetam, &c.
 paralipsis, dissimulatio reticendi quæ vehementer obji-
 cimus: cum formulis, Prætereo, mitto, taceo.
 Percipitur Ironia, 1. Pronunciatione, 2. Personis, 3. Re.

Tab. VI.

Metaphora est Tropus à simili ad simile; ad unum vocabulum con-
 tracta similitudo: Homo homini Deus, id est, quasi Deus. Ferre-
 um pectus, id est, quasi ferreum. Durior mollienda his formu-
 lis, Si ita dicam, si sic loqui liceat, si verbis audacia deus, &c.

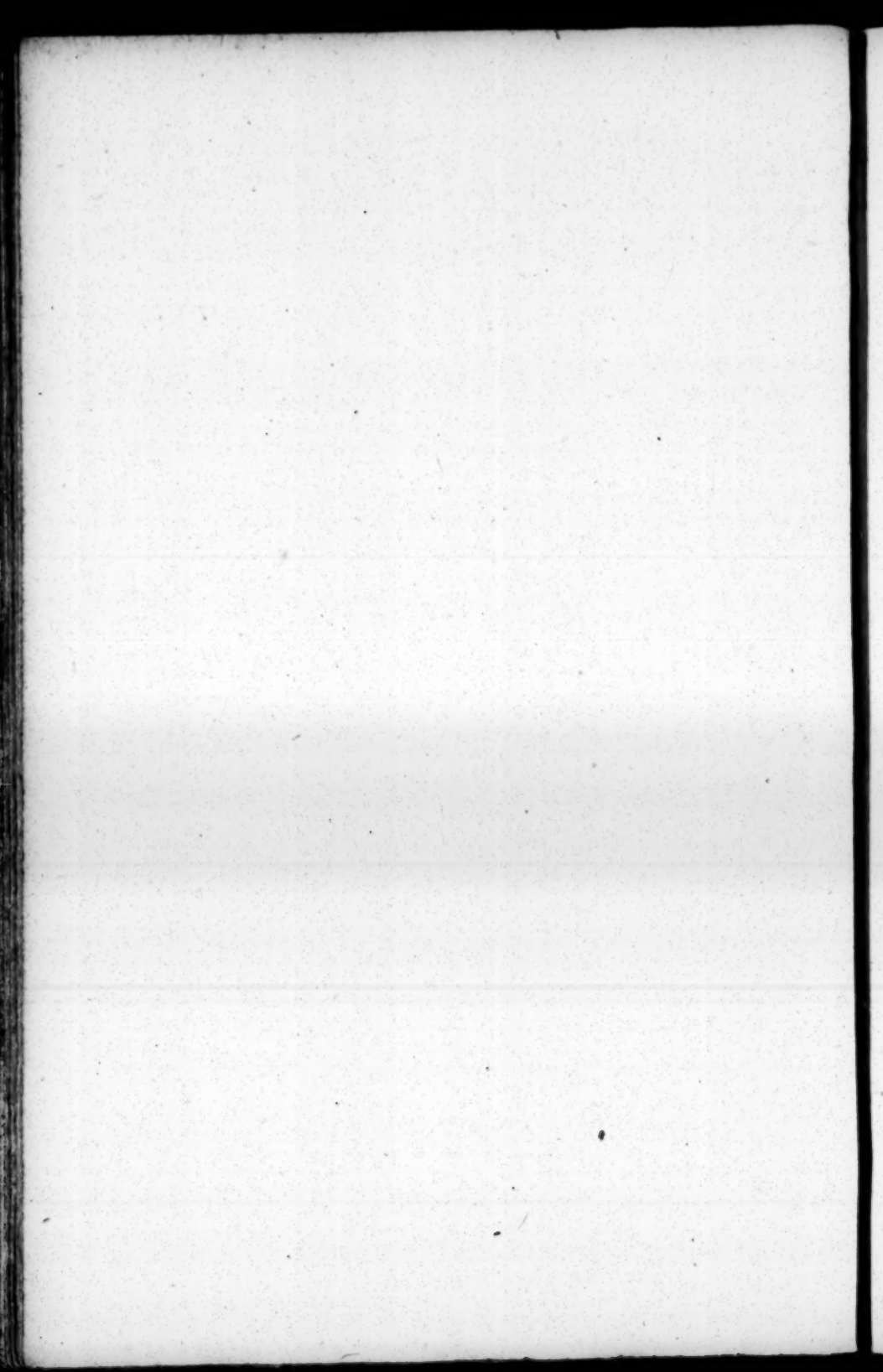
Tab. VII.

Synecdoche ex Toto partem dat, & contrà è parte totum.

- estque {
 partis {
 membri pro integro: rectum, pro domo, mucro pro gladio.
 singularis pro plurali {
 in nominibus, Anglus pro An-
 glis.
 verbis, Scias, id est, sciamus,
 sciant.
 speciei {
 1. Cum nomen proprium Viri qualitate præcellen-
 tis, pro aliis, ipsâ qualitate præditis, ponitur: ut
 Thyaso pro gloriolo. Sauromata pro remotis.
 2. Cum numerus infinitus, ingens, pro minori certo
 ponitur: Innumeri valde multi. Sexcenta licet
 proferre, id est, quamplurima.
 totius {
 integri pro membro: Xanthus pro undis. Elephas pro
 dentibus Sylva pro arboribus. Pontus pro fluctu. Exer-
 citus pro parte. Nos pro ego.
 generis pro specie {
 1. qualitas pro viro præcellenti: 1. in ap-
 pellativis: Poeta, pro Virgilio. 2. in pa-
 tronimicis: Tyades, pro Diomede.
 2. Cum vixisse, fuisse dicimus, quæ jam
 non sunt: Fuimus Troës.

Tab.

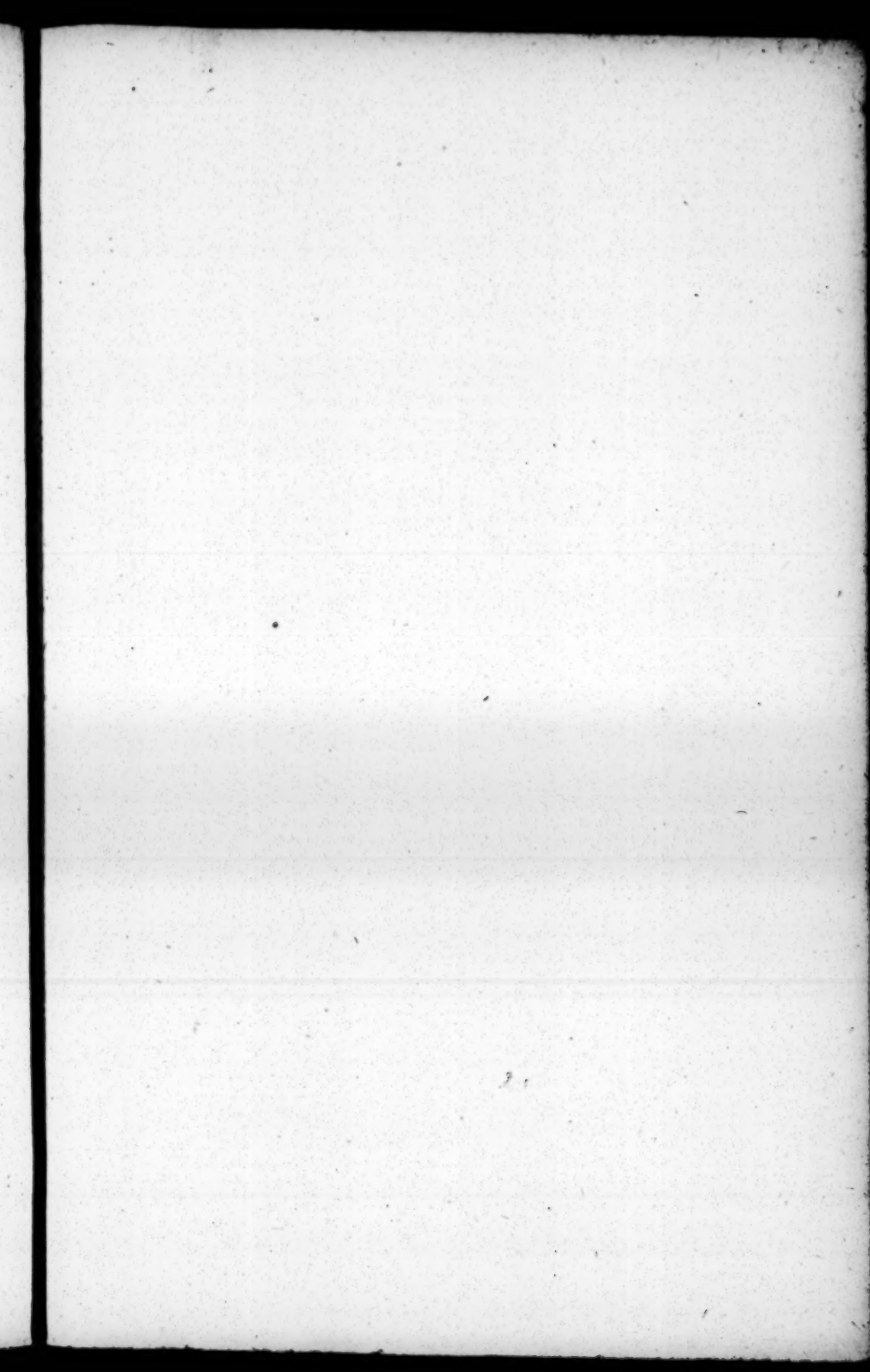
.
o
-
t
o
y
o
-
o-
a-
m
ib.

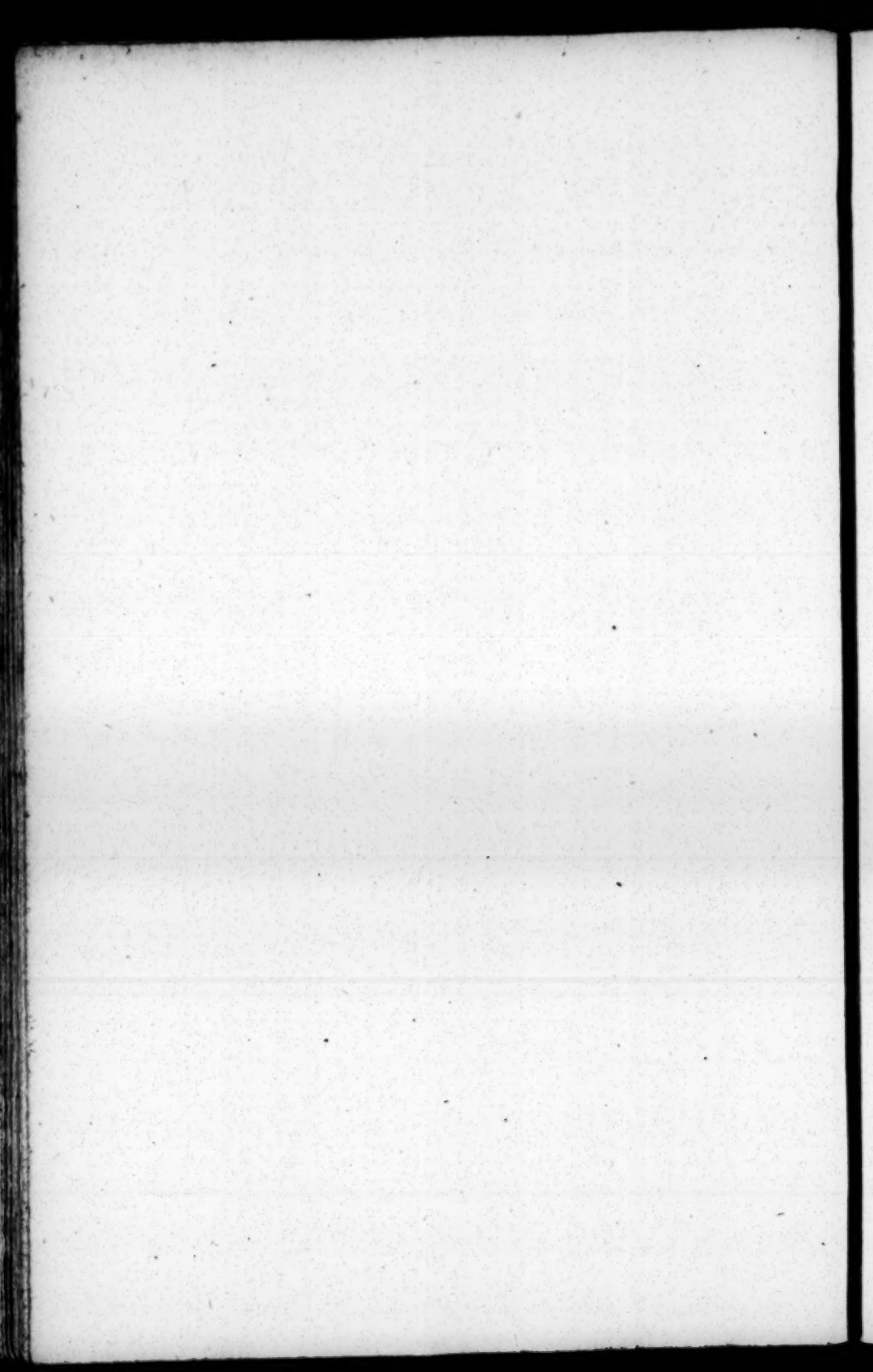

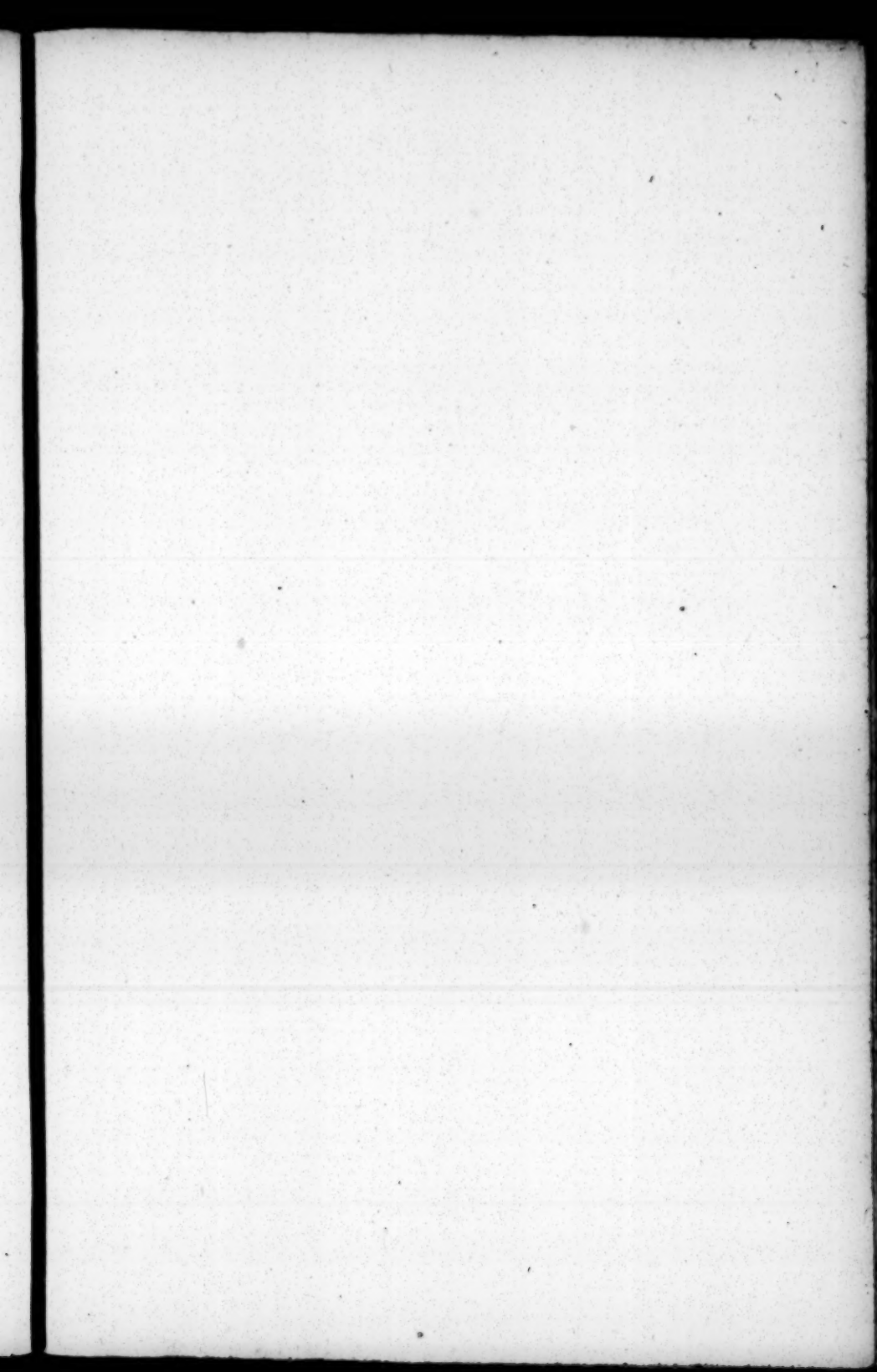
Tab. VIII.

Affectiones Troporum sunt quatuor:

unus	1. durioris catachresis:	{	Metonymia, <i>Pateras</i> libate, id est, vinum.
			Ironia, <i>Sperate</i> Deos, id est, timete. <i>Squallet</i> auro, id est, splendet.
vel	2. audaci- oris Hy- perbole:	{	Metaphora, <i>Vir</i> gregis, id est, caper. Ca- pitis <i>nives</i> , id est, nivei.
			Synecdoches, <i>Ungula</i> , pro equo.
			Metonymia, Cum Aristidem ipsa <i>iustitia iustiores</i> dicimus.
			Ironia, <i>optime</i> , id est, pessime.
plurium	3. uno verbo, Metalepsis:	{	Metaphora, Est mihi <i>Deus</i> , id est, patronus.
			Synecdoches, <i>Magnificus</i> , pro li- beralis.
			Tapinosis, extenuatio.
			Meiosis defectum auget: <i>Pygmæus</i> , id est, homunculus. <i>Mutus</i> , id est, non respondens.
4. pluribus, Allego- ria:	{	{	3. uno verbo, Metalepsis: Hinc movet <i>Euphrates</i> , Illine Germania bellum; <i>Euphrates</i> pro Mesopotamia, per Metonymiam adjuncti: Mesopotamia pro orientalibus, per synecdochen speciei.
			Metonymia, Sine <i>Cerere</i> & <i>Libero</i> friget <i>Venus</i> .
			Ironia, <i>Heus bone vir</i> , curasti <i>probe</i> .
			Metaphora, Dat veniam <i>corvis</i> , vexat censura <i>columbas</i> .
Nota.	Quo ex genere rerum corporis, eo- dem desinendum est.	{	Synecdoches, Exire ex <i>urbe</i> <i>Consul hostem</i> jubet

Tab. II.

Anadiplosis, idem sonus duplicatus, in ultima voce præcedentis, prima subsequētis:

- est { simplex } vox {
1. continué: Spectatum *veniunt*, *veniunt* spectentur ut ipsæ.
 2. aliis intervenientibus: *Viris*. & *Viris* non ad deponendam sed ad confirmandam audaciam.
- hemistichium: Ut mihi sunt toties maxima *vota mori*: *Vota mori* mea sunt.
- gradibus continuata Climax. {
- Vox eadem puré: Quæ reliqua spes libertatis, si illis & quod *liber*, *licer*; & quod *licer*, *possunt*; & quod *possunt*, *audent*; & quod *audent*, *faciunt*; & quod *faciunt* vobis molestum non est?
- Alterâ mutatâ, sensus maneat: Nec verò se *Populo* solum, sed *senatui* commisit; nec *senatui* modo, sed *publicis præsidio & armis*; nec *his* tantum, sed *ejus potestati*, cui *Senatus* totam Rempublicam commisit.

Tab. III.

Anaphora repetitio soni similis disjunctè in sententiarum principiis:

- est {
1. literæ vel syllabæ: Sollicitam mihi Civitatem *suspicionē*, *suspensionem* metu, &c. tradidistis.
 2. soni in { polyisyndeto: *Et consilio regere, & integrare tueri, & virtute conficere.*
asyndeto: *Ferre citi ferrum, dare tela, scandere muros.*
 3. vocis: *Nihil*ne te nocturnum præsidium palatii, *nihil* urbis vigilæ, *nihil* timor populi, *nihil* hic munitissimus habendi Senatus locus, *nihil* horum ora vultusque moverunt?
 4. Membri: *Quid est tam populare quam pax?* *quid tam populare quam libertas?*
 5. hemistichii: *Nec quæ præterit cursu revocabitur unda:*
Nec quæ præterit hora redire potest.
 6. versus: *Incipe Manalios mecum mea tibia versus*, odies repetitur: eclog. 9. vocaturque versus intercalaris.
 - 7 Vocis alternatim: *Tu actionem*, instituis: *ille aciem* instruit: *tu cavere* consultores, *ille* ne urbes aut castra capiantur. Elegantior in pluribus vocibus.

Tab. IV.

Epistrophe repetitio similis soni disjunctè in clausulis:

1. soni, Est non scripta sed nata lex: quam non didicimus, accepimus, legimus: verum ex ipsa natura arripimus, hausimus, expressimus: ad quam non docti, sed facti; non instituti sed imbuti sumus.
2. vocis, Doletis tres exercitus Populi Romani esse interfectos interfecit Antonius: Desideratis clarissimos cives; eos quoque eripuit Antonius: Autoritas hujus ordinis afflicta est afflixa Antonius. Venimus huc ambo cur non discedimus ambo.
- est 3. hemi- Capto tuam, pudet heu, sed capto Maxime cœnam:
stichii, Tu captas alias; Jam sumus ergò pares.
Mane salutatum venio: tu diceris ille
Ante salutatum: Jam sumus ergò pares.
Sum comes ipse tuus, tumidique ant' ambulo regis:
Tu comes alterius: Jam sumus ergò pares.
4. integri versus, Ducite ab urbe domum, mea Carmina, ducite Daphnam.

Tab. V.

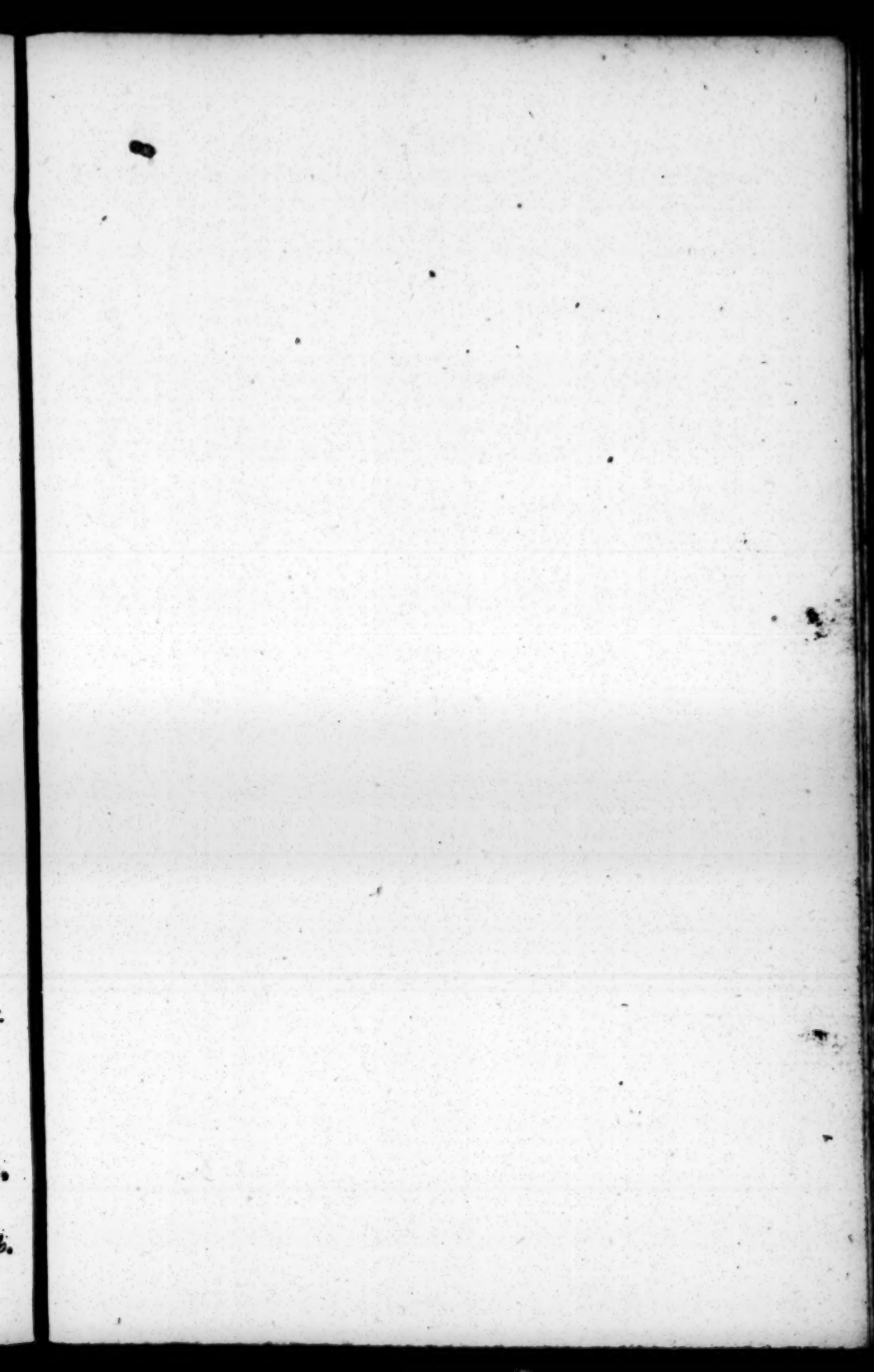
Symploce repetitio soni similis disjunctè in principiis & clausulis

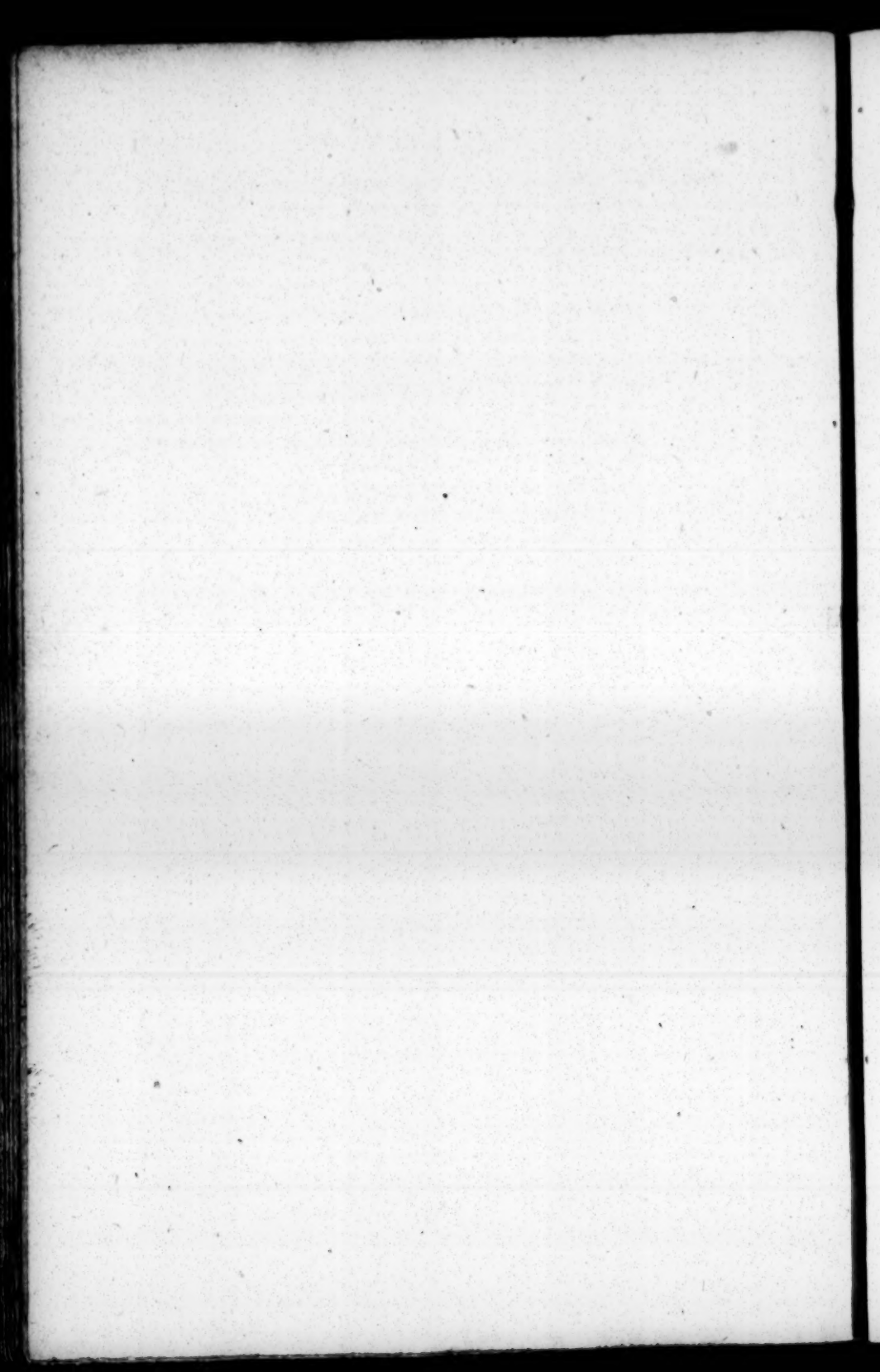
1. sono, Ipsum improbis ostendisti: immorem bonis injecisti: fidem de foro, dignitatem de Republica sustulisti.
- fit 1. ex alterâ parte, Quis clarioribus viris jucundior; quis turpioribus conjunctior; quæ voluptatibus inquinatior; cum tristibus severè: cum repulsis jucundè, &c.
2. ex utraque, Quis legem tulit? Nullus. Quis majorem populi partem suffragiis privavit? Nullus. Quis comitiis præfuit? Idem Nullus.

Tab. VI.

Epanalepsis repetitio ejusdem soni disjunctè in diversis locis ejusdem sententiæ; principio scilicet, & fine.

1. sono tantum, Saluti potius consulam, quàm voluntati.
2. voce, Multa super Priamo rogitans, super Hectore multa.
- fit 3. Hemi- Phosphore redde diem! quid gaudia nostra moraris
stichio, Cæsare venturos Phosphore redde diem!
4. versu, Quid est Carulle, quod moraris amari: & post tres versus,
Quid est Carulle, quod moraris amari.

Tab. VII.

Epanodos repetitio soni similis in locis diversis, incertis diversarum:

- in {
fit {
vel {
1. principio præcedentis, medio subsequents: *Deserui & muros, & summas deserui arces.*
 2. medio præcedentis, fine subsequents: Nil desperandum, *Christo duce & auspice Christo.*
 3. utrisque geminatis: *Crudelis tu quoque mater: Crudelis mater magis an puer improbus ille? Improbus ille puer, crudelis tu quoque mater.*
 1. sono: *Habuit honorem ut proditori; non ut amico fidem.*
 2. voce: *Gratiam qui habet refert, & qui habet eò quòd habet refert. Demophoon ventis & verba & vela dedisti; Vela queror reditu, verba carere fide.*
 3. proponit & dividit:
*Iphitus & Pelias mecum: quorum Iphitus ævo
Jam gravior, Pelias & vulnere tardus Ulyssi.*

Tab. VIII.

Paronomasia repetitio soni leviter dissimilis alludens

- mutando {
fitque {
in {
1. literas.
 2. originem proximam.
 3. significationem.
- { Epizeuxi, *Fie via vi. Non emissus, sed immissus.*
 { Anadiplotis, *Crines nodantur in aurum—
 Aurea purpuream subnectit fibula vestem.*
 { Anaphorâ, *Neve dexterior, &c. Neve sinisterior, &c.*
 { Epistrophe, *Nemo potest dare matrimonium, nisi penes quem sit patrimonium.*
 { Epanalepsi, *Ungulâque in quinos dilapsa absimitur ungues.*
 { Symploce, *Exul potius sentire, quàm Consul vexare Rempublicam possis.*
 { Epanodos, *Eiusdem hominis est, qui improbos prober, probos improbare.*

Tab. I X.

Polyptoton repetitio soni leviter dissimilis motu casuum vario:

tum	1. servando	{	originem.
			significationem.
	2. murando terminationem.	{	1. modum.
			2. tempus.
			3. personam.
			4. casum.
			5. gradum.
			6. genus.
	{	7. numerum.	
		8. partem orationis.	

Et

Epizeuxi: *Litora litoribus contraria.*

Anadiplosi: *Jámque nocens ferrum, ferroque nocentius aurum Prodebat, produ bellum, quod pugnat utroque.*

Anaphora: *Homines te: quater in principiis repetitur.*

Cicero de responsis aurusp.

Epistrophe: *Oscula dat ligno: refugit tamen oscula lignum.*

Epanalepsi: *Vives & vives ità ut nunc vivis.*

Epanodo: *Quod sequitur, fugio: quod fugi, ipse sequor.*
Qui, quia non licuit, non facit, ille facit.

Symploce: *Quid facies facies Veneris cùm veneris ante.*
Nè sed eas sed eas: nè pereas per eas.

Tab. X.

Epiphonesis in mentis soliloquio exclamat, per varii affectus adverbial:

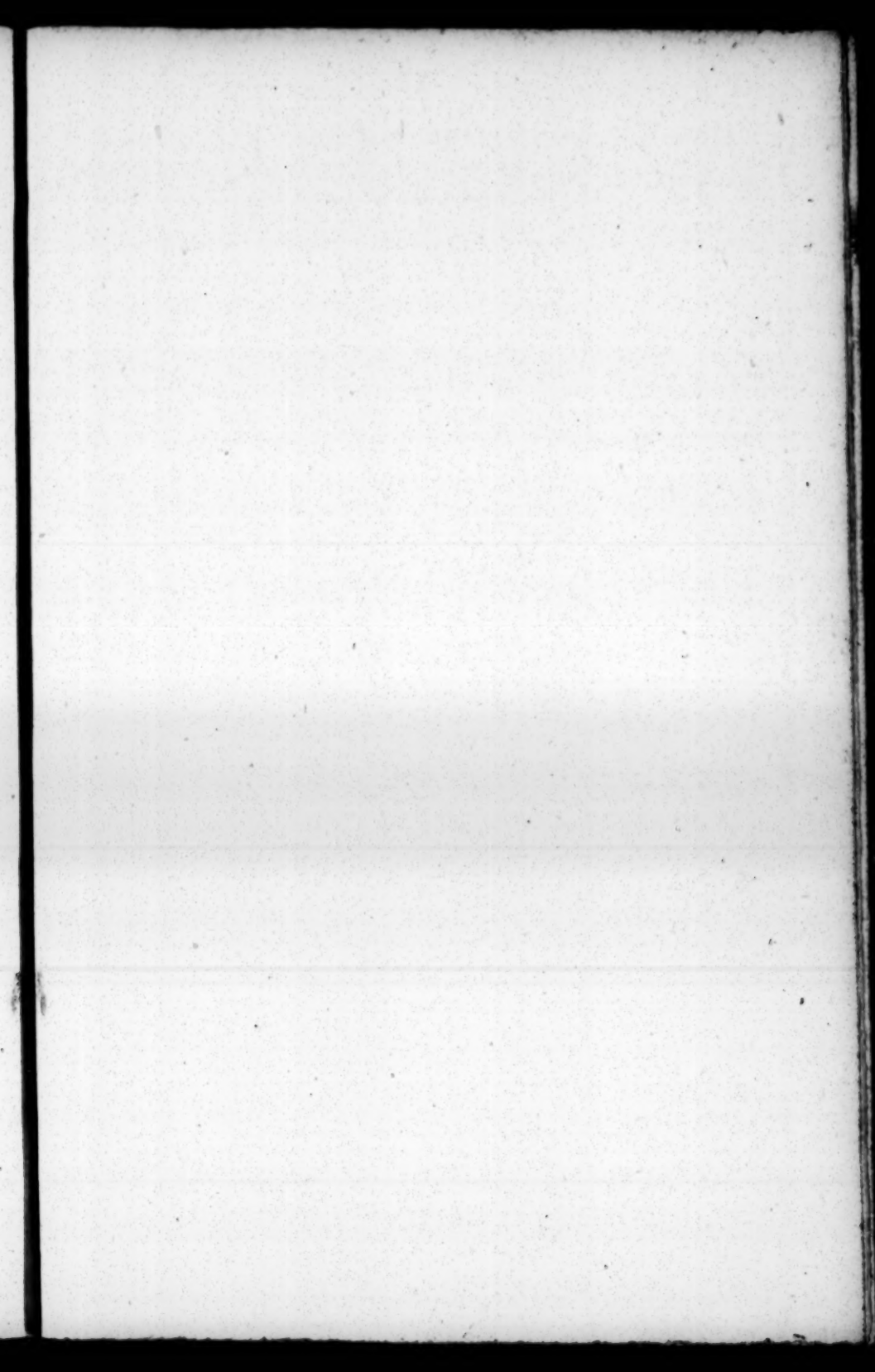
five	admirationis, <i>ô clementiam admirabilem!</i>
	desperationis, <i>ô frustra mei suscepti labores!</i>
	optationis, <i>ô utinam!</i>
	indignationis, <i>ô sceus!</i>
	irrisationis, <i>ô fultos Camillos!</i>
	obtestationis, <i>Proh Deum atque hominum fidem!</i>
	commiserationis, & doloris, <i>Ah, hau, ehei, eheu.</i>
	invocationis, <i>Dî maris & cæli!</i>
	deprecationis, <i>Omen avertat Deus!</i>
	imprecationis, <i>Dii te perdant!</i>
estq;	epiphonema, <i>Tante molis erat!</i>
	parrhesia, <i>Vide quàm non reformidam!</i>

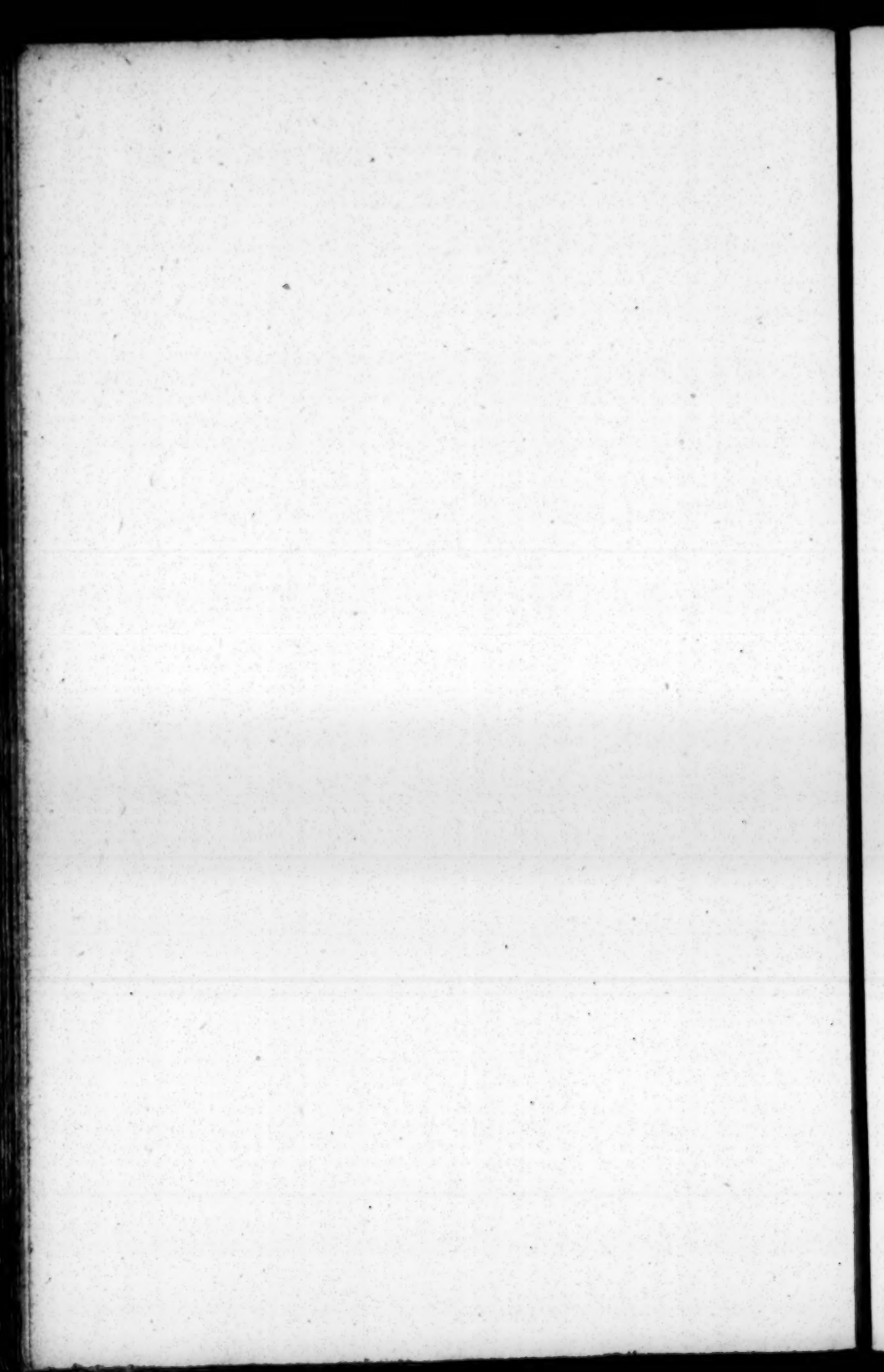
Tab. X I.

Epanorthosis in mentis soliloquio, dictam ardentioris sermonis refrigeratione & correctione revocat:

estq;	dicti: <i>Filium habeo, ah quid dixi habere me; immo habui Chreme: nunc habeam necne, incertum est.</i>
	facti quasi pœnitentia: <i>Sed quid ego ità gravem personam induxi!</i>

Tab.

Tab. XII.

Aposiopesis in mentis soliloquio dicenda suppressit è re supplenda:
ut, *Ego te furcifer, si vivo! Cætera gestu agit.*

Tab. XIII.

Apostrophe in mentis soliloquio ad alios avertitur:

Deos. Hujus loci est poetica deorum invocatio, Græcis in ipso limine, Latinis mox ab introitu usitata.

ad Homi- } alios: *Quousque tandem abutere, Catilina, patientiâ nostrâs*
nes, } nosippos: *Quin morere, ut merita es: ferroque averte dolorem.*

rem mutam: *Vos Albani rumuli, &c. O vita, Philosophia, duc! ad te confugimus, à te opem petimus, &c.*

per apostrophem poeticam mutando calum:

*Terretur minimo penna stridore columba,
Unguisbus, accipiter, saucia facta mîis.*

Tab. XIII.

Prosopopœia in deliberando, alium fingendo, suis verbis loquentem imitatur:

per mimesein, quæ alterius sermonem summatim percurrit, mutatis formulâ, & personis: passim apud historicos.

Æthiopœiam, quæ coram suis verbis loquentem introducit:

Æneas, &c. dividit, & dictis mœrentia pectora mulcet;

O scii, neque enim ignari sumus ante malorum;

O passi graviora! dabit Deus his quoque finem.

Nota. Accessus & recessus sint decori; nè irruiſſe videamur.

Tab. XV.

Aporia, quâ quis se interrogando init secum consilii rationem:

cùm responsio subjicitur:

dupliciter: } *Quid faciam? rursum ne procos irrisa priores*
} *Experiari Nomadumque peram connubia supplex? &c.*
reponit tandem ex improvîso:

Quin morere, ut merita es: ferroque averte dolorem.

addubitatio sola est:

Heu quæ nunc tellus, quæ me æquora possunt

—Excipere? aut quid misero mihi denique restat?

Tab. XVI.

Anacænosis in colloquio alium interrogando confert consilia:

responsi-
onem { subnectit: *Quem virum aut Heroa Iyã vel aciri ribiã su-
mes celebrare, Clío. Musam alloquitur. Illa refert:
negligit: Quis prius dicam soliti i parentum laudibus?
Explicit, aut possit lacrymis aquare dolorem?*

Tab. XVII, XVIII.

Prolepsis colloquendo aliam interrogationem præoccupat.

Prosopodosis præoccupanti interrogationem respondet.

omittit quandoque Prosopopœiam, cum conjunctio-
nibus { adversativis, Prolepsis: *Quamquã, quamvis, etsi, licet.
reditivis, Prosopodosis: Tamen, atamen.*
utrumq; { Prolepsis, *Dura aliquis præcepta vo-
cat mea. —*
habet { mimetis { Prosopodosis, — *Dura fatemur
Esse, sed ut valeas multa dolenda
feras.*
{ prosopo- { Prolepsis, *Dixerit è multis aliquis,
pœiam { Cur virum in angues
Adjicis, & rapidis tradis ovile lupis?
Prosopodosis, — *Parcæ paucarum
culpam diffundere in omnes.**

Tab. XIX.

Epitrope in colloquiis respondendo factum condonat:

serio: *Immo habeat, valeat, vivat cum illa, profundat, pereat,
perdat: nihil ad me attinet.*
scoptricè: *Scilicet is Superis labor est, ea cura quætos
Sollicitat. Neque te reneo, neque dicta refello.
I; sequere Italiam ventis; pete regna per usadas.*

Tab. XX.

Synchorexis in colloquiis respondendo dicti veniam facit:

nihil avertit damni: *Sic sacrilegus, si fur, si flagitiorum omnium
princeps: at est bonus imperator.*

adversarium punit: *Habes igitur Tubero, quod est accusatori
maximè optandum, confitentem reum: sed tamen hoc ita confi-
tentem, se in ea parte fuisse, quã te Tubero, quã virum omni
laude dignum parum tuum. Itaque prius de vestro delicto
confiteamini necesse est, quàm Ligarii ullam culpam reprehem-
datis.*

FINIS.

